

דָם הַנְּדָה פָּרֵק שְׁבִיעִי נִדְהָ

(א) יצאת קה"ק, ט' [לעיל יט]; (ב) מנינה יל. [פי' כחוס' מיר נב. ד"ה מ"ש]; (ד) טהרות פ"ט מ"ט לעיל (ד, ט) [פי' סת: חולין פ"ג, ג. (ט) ע"ו ס"ג]; (ו) לעיל ג. (ח) גי' רש"א שיהא יחיל להיות לה, (ט) ונחגיגה יל. ד"ה הא מילי דתמי שמתעין מנייה עד מילי דתמי קרלי כתיב, (י) [לעיל ג.ג.].

תורה אור השלם

1. דברו אל בני ישראל ואמרתם אליהם איש איש כי יתקף זב מבשרו וזב טמא הוא: ויקרא טוב ב' אלה השמאים לבם בכל השרץ כל הנגע בהם במקום ויקרא עד הקרב: ויקרא יא
2. וזאת תקרא טמאתו וזוהר רר בשרו את זבוב או הקחם בשרו מזוהב טמאתו הוא: ויקרא טו ג' ובי ירק חוב בשחור וכבש בגדיו ורחץ במים וקרא עד הקרב:
3. ובי ימות חן בהקמה אשר היא לבם לשכח עד הנגע בבגלתה וטמא עד הקרב: ויקרא יא לט

גליון הש"ס

רש"י ד"ה טומאת קרב בו מטמא בנגע ע"י פ"ג מ"ב דלהלכה ובהע"כ פ"ט. ועי' כהנ"ג פ"ג מ"ה דטהרות ו"ע:

לעוי רש"י

פרו"ט. קרפדה. בו"ט. קרפדה.

ממקום טומאה. ממקום שזוהר יוצא שהוא טמא נשכניו: **דס היוצא מפי אמהו.** של זב גמור יליף ליה לקמן דטהור: **יכול דס היוצא מפי.** של זב יהא נדון כרוק ודס היוצא מפי אמתו יהא נדון כזב: **ואיפוך אלה.** חזת לרבות דס והוא להוציא מי רגלים: **שמעגל.** מתאסף רגל כחמד ואח"כ יוצא כגון רוק ומי רגלים ושכנת זרע: **דס אין מתעגל ויוצא דכי אמת קמא קמא נפיק:** וחזור ונבלע. כשאינו מוציא: **אף כל כו.** כגון סילון של מי רגלים חוזר ונבלע יצא דס שאינו מתעגל ויוצא חלב אע"ג שמתעגל אינו חוזר ונבלע: **ושלדו.** דפוס לורמו: **קיימת.** שלא נשבר ונתפור: **ככולו.** נשכלו שלם טמא אפילו יבש: **כהם.** נשכלים כתיב (ויקרא יא) כל הנוגע בהם: **מסס.** וכל אשר יכול עליו מהם נזמטם יטמא (שם): **זבוגי.** פרו"ט הנמלאים יבשים כמחוזות והוא זב ויש שקרין אותו נבלע"ו צו"ט: **מסווא.** בליה ונרקבת: **רי.** כעין ריר שהוא לה כמו (שמואל ב' כה) ויורד רירו על זקנו: **סחילטו אע"פ שאין סופו.** אין לר"ך שיהו המים פושטין בסוף כשכילה מעת לעת: **יהודה בן נקוסא אומר.** אין לר"ך שיהו המים פושטין בסוף אכן יהו על השרץ כמעט לעת אע"פ שאין סופן וקוללה היא דלא לא הדרכ כתיב טהור ובע"ג דאי הוו פושטין כל מעת לעת הוה הדרכ: **טומאה רקב.** מלא מרוד ממנו * מטמא בנגע ומשא ואהל: **בתני' וטמא בין לה וצין יבש.** כהן אלו השרץ צין שנמלאו לחין וצין שנמלאו יבשין מטמא כל טהרות שנמלאו בנזביו מיום כיבודו ושעשה האשה מיום כבוש: **היבש מטמא למפרע.** עד שעת כיבוד או כיבוס דאיכא למימר לאחר כיבוס מיד נפל אצל הלה אינו מטמא למפרע אלא עד שעה שנוכל לומר אס נפל צדומו יום עדיין הוא יכול להיות עכשוו לה אצל עד שעת הכיבוד והוא מרובה לה אצל לה הוא ולי מהני השעמא נפל הוה מתעבד יבש: **גב' חוקטו צדוק.** מי מחוקטין דצדיק ליה נשעת הכיבוד ומשום הכי טהרות דקודם כיבוד טהורות: או משום דחוקטו מסכדו. דאי הוה התם נשעת כיבוד הי נפיק האי שרץ מחמת כיבוד: **דאמר כביד ולא צדיק.** כדמיו ולא נדקמיו. אי אמרת דהא דמטהרין הן דמקמי כיבוד משום דחוקטו נשדקו נשעת כיבוד הא לא צדיק וטהרות דמקמי כיבוד נמי טמאו ולי אמרת כו: א'.

דס היוצא מפי טהור. צפרק מלות חליה (יצמות דק קה). מוקי צמות דאי לאו הכי טמא משום לחייתו הרוק: **דס היוצא מפי האמה.** ואס תאמר הא כבר ממעטין צריש צנות כותים (לעיל דף ל"ג): **איש מאודס ויש לומר דהיינו דאין נעשה זב ע"י ראייה אלא זבל אס כבר נעשה זב ליהוי דס היוצא מפי האמה טמא כמו רוקו ולכן לר"ך קרא הכא למעוטי: **וזאת דרבות מימי רגליו צמומאה.** מו"ו דוחסת קדריש כי היכי דלרשיני לעיל כימו ויעו מו"ו דוכי ירוק אצל זאת בכל דוחסת אמת למעוטי והאי זאת נמי אמת למעוטי דמת"כ מנריך נמי מיעוטי זאת וטמא הוא חד למעוטי זעה וליהא סרוחה וחד למעוטי דס היוצא מפי ומפי האמה:**

מה רוק שמתעגל ויוצא בו. מכא ריבויא דוכי ירוק הזב צטהור וקרלי הוה ממעטין כוליה כימו ויעו ומי רגלים מנימא הוא כמו דס היוצא מפי האמה ואת' ולמה לי מרי קרלי וכי ירוק לכימו ויעו חזת למי רגלים וי"ל דמורי ירוק לא הוה דרשיני אלא כימו ויעו שיוצא דרך הפה או מי האף נמי לרבי יוחנן דמי כמו רוק ומחזת לה הוה מרבינן אלא מי רגלים שיוצאין מפי האמה כמו זב דקרא דוחסת גבי זב כתיב או משום דצדין ממקום טמא מיהו קשה דמשמע דהוה מרבינן מלכ האשה מחזת אס היה חוזר ונבלע ואמאי והא אפילו כימו ויעו לא הוה מרבינן מחזת א' לא ריבויא דוכי ירוק וצ"ל לומר דאי לא ריבויא דוכי ירוק הוה מוקמינן חזת לכימו ויעו דוקא דהוי כעין רוק אצל השתא דכתיב וכי ירוק אייתר חזת לכל דבר המתעגל ויוצא ויחזר ונבלע: **וינירף מוזבו.** אי זיבה לאו מעין הוה דנעיה היא צפרק צנות כותים (לעיל דף ל'): **א' בהם א' מהם בו.** ואע"ג דמהאי דהא ומהס דרשינן צפ"ק דחגיגה (דף יא). שיעורו נכדעשה התם אסמכתא הוה דשיעורים הלכה למשה מסיני: **שרץ שנשרף.** ק"ק דלא עריב יבש ושרוף צהדי הדדי דממד קרא קדריש להו: **שכבת זרע בראויה להזריע.** ואס תאמר והלא * שכבת זרע שאינו יורה כחן אינו ראוי להזריע ומטמא ויש לומר דמינן ראוי להזריע צעינן ואפי' שאינו יורה כחן כיון שהוא לח משכז מין שכבת זרע הראוי להזריע: בגומא

ממקום טמא אינו דין שיהו מטמאין דס היוצא מפי האמה ויכיה שבא ממקום טמא וטהור אף אתה אל תתמה על זה שאע"פ שבא ממקום טומאה יהיה טהור ת"ל וזבו טמא וזאת לרבות מימי רגליו לטומאה דס היוצא מפי האמה מנלן דטהור * דתניא יכול יהא דס היוצא מפי ומפי האמה טמאין ת"ל וזבו טמא והוא הוא טמא אלא טהור ואיפוך אלא אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי * דומיא דרוק מה רוק שמתעגל ויוצא אף כל שמתעגל ויוצא יצא דס שאין מתעגל ויוצא והרי חלב שבאשה שמתעגל ויוצא ואמר מר חלב שבאשה מטמא טומאת משקין טומאת משקין אין אבל לא טומאה חמורה אלא אמר ר' יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי דומיא דרוק מה רוק מתעגל ויוצא וחוזר ונבלע אף כל מתעגל ויוצא וחוזר ונבלע יצא דס שאינו מתעגל ויוצא יצא חלב שבאשה שאע"פ שמתעגל ויוצא אינו חוזר ונבלע ונילף מזוהב מה זובו שאין מתעגל ויוצא מטמא אף כל אמר רבא מזוהב ליבא למילף שכן גורם טומאה לאחרים: והשרץ: אמר ריש לקיש ששרץ שביש ושלדו קיימת טמא והאנן תנן מטמאין לחין ואין מטמאין יבשין אמר רבי זורא לא קשיא דהא ככולן הא במקצתן * דתניא א"ר יצחק ברבי ביסנא אמר רבי שמעון בן יוחי * בהם יכול ככולן ת"ל מהם אי מהם יכול במקצתן תלמוד לומר בהם הא כיצד כאן בלח כאן ביבש אמר רבא הני זבוגי דמחוזא כי שלדן קיימת טמאין ואמר ריש לקיש ששרץ שנשרף ושלדו קיימת טמא מיתבי * הנמצא שרץ שרוף על גבי הזיתים וכן מטמאת המהורא טהורין שכל הטמאות כשעת מציאתן א"ר זורא לא קשיא הא ככולן הא במקצתן דתניא אמר רבי יצחק בר' ביסנא משום ר"ש בן יוחי בהם יכול ככולן ת"ל מהם אי מהם יכול במקצתן ת"ל בהם הא כיצד כאן בשרוף כאן בשאינו שרוף: מטמאין לחין: זב דכתיב * רר בשרו כימו ויעו ורוקו דכתיב * כי ירוק הזב כעין רוק שרץ * במותם אמר רחמנא כעין מיתה שכבת זרע * הראויה להזריע נבלה דכתיב * כי ימות כעין מיתה: אם יכולין להשרות: בעי רבי ירמיה תחילתו וסופו כפושטין או דלמא תחילתו אף על פי שאין סופו ת"ש רשב"ג אומר צריבין שיהו פושטין מעת לעת: רבי יוסי אומר בשר המת כו': אמר שמואל טהור מלטמא בכזית אבל מטמא טומאת רב תניא נמי הכי רבי יוסי אומר בשר המת שביש ואין יכול לשרות ולחזור כמות שהיה טהור מלטמא בכזית אבל טמא טומאת רב: **בתני' *** השרץ שנמצא במבוי מטמא למפרע עד שיאמר בדקתי את המבוי הזה ולא היה בו שרץ או עד שעת כבוד וכן כרתם שנמצא בחלוק מטמא למפרע עד שיאמר בדקתי את החלוק הזה ולא היה בו כרתם או עד שעת הכבוש ומטמא בין לה בין יבש ר"ש אומר * היבש מטמא למפרע והלח אינו מטמא אלא עד שעת * שיהא יכול לחזור ולהיות לח: **גב' איבעיא להו** עד שעת כבוד חזקתו ברוק או דלמא חזקתו מתכבד ומאי נפקא מינה דאמר כביד ולא בדיק אי אמרת חזקתו ברוק הא לא בדיק וטהרות דמקמי כיבוד נמי טמאו ולי אמרת כו: א'.

יב א מו"י פ"א מהל' משכז ומשכז הלכה טו: ב ג ד מ"י פ"ד מהל' טומאה הלכה ד: כה ח מ"י שס פט"ו הלכה י: כב ו מ"י פ"ג מהלכות משכז ומשכז הלכה א: כג ז מ"י פ"ח מהלכות אבות הטומאה הלכה ד: כד ח מ"י פ"ג מהלכות משכז ומשכז הלכה ז: כה ט מ"י פ"ח מהל' אבות הטומאה הלכה ד: * * * * *

תוס' הרא"ש

דס היוצא מפי טהור. בפרק מצות חליה מוקי לה בשורת דאי לאו הכי טמא משום צמחיו הרוק. דס היוצא מפי האמה. א"ע"ג דהמעטין ליה בפ' בנות כותים היינו לענין שאינו נעשה זב ע"י אותו דם והכא איצטרך קרא אם כבר הוא זב שאינו טמא כמו דרוק: **וזאת** לרבות מימי רגליו ויעו ומי רגלים מנימא הוא כמו דס היוצא מפי האמה ואת' ולמה לי מרי קרלי וכי ירוק לכימו ויעו חזת למי רגלים וי"ל דמורי ירוק לא הוה דרשיני אלא כימו ויעו שיוצא דרך הפה או מי האף נמי לרבי יוחנן דמי כמו רוק ומחזת לה הוה מרבינן אלא מי רגלים שיוצאין מפי האמה כמו זב דקרא דוחסת גבי זב כתיב או משום דצדין ממקום טמא מיהו קשה דמשמע דהוה מרבינן מלכ האשה מחזת אס היה חוזר ונבלע ואמאי והא אפילו כימו ויעו לא הוה מרבינן מחזת א' לא ריבויא דוכי ירוק וצ"ל לומר דאי לא ריבויא דוכי ירוק הוה מוקמינן חזת לכימו ויעו דוקא דהוי כעין רוק אצל השתא דכתיב וכי ירוק אייתר חזת לכל דבר המתעגל ויוצא ויחזר ונבלע: **וינירף מוזבו.** אי זיבה לאו מעין הוה דנעיה היא צפרק צנות כותים (לעיל דף ל'): **א' בהם א' מהם בו.** ואע"ג דמהאי דהא ומהס דרשינן צפ"ק דחגיגה (דף יא). שיעורו נכדעשה התם אסמכתא הוה דשיעורים הלכה למשה מסיני: **שרץ שנשרף.** ק"ק דלא עריב יבש ושרוף צהדי הדדי דממד קרא קדריש להו: **שכבת זרע בראויה להזריע.** ואס תאמר והלא * שכבת זרע שאינו יורה כחן אינו ראוי להזריע ומטמא ויש לומר דמינן ראוי להזריע צעינן ואפי' שאינו יורה כחן כיון שהוא לח משכז מין שכבת זרע הראוי להזריע: בגומא

ממקום טמא אינו דין שיהו מטמאין דס היוצא מפי האמה ויכיה שבא ממקום טמא וטהור אף אתה אל תתמה על זה שאע"פ שבא ממקום טומאה יהיה טהור ת"ל וזבו טמא וזאת לרבות מימי רגליו לטומאה דס היוצא מפי האמה מנלן דטהור * דתניא יכול יהא דס היוצא מפי ומפי האמה טמאין ת"ל וזבו טמא והוא הוא טמא אלא טהור ואיפוך אלא אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי * דומיא דרוק מה רוק שמתעגל ויוצא אף כל שמתעגל ויוצא יצא דס שאין מתעגל ויוצא והרי חלב שבאשה שמתעגל ויוצא ואמר מר חלב שבאשה מטמא טומאת משקין טומאת משקין אין אבל לא טומאה חמורה אלא אמר ר' יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי דומיא דרוק מה רוק מתעגל ויוצא וחוזר ונבלע אף כל מתעגל ויוצא וחוזר ונבלע יצא דס שאינו מתעגל ויוצא יצא חלב שבאשה שאע"פ שמתעגל ויוצא אינו חוזר ונבלע ונילף מזוהב מה זובו שאין מתעגל ויוצא מטמא אף כל אמר רבא מזוהב ליבא למילף שכן גורם טומאה לאחרים: והשרץ: אמר ריש לקיש ששרץ שביש ושלדו קיימת טמא והאנן תנן מטמאין לחין ואין מטמאין יבשין אמר רבי זורא לא קשיא דהא ככולן הא במקצתן * דתניא א"ר יצחק ברבי ביסנא אמר רבי שמעון בן יוחי * בהם יכול ככולן ת"ל מהם אי מהם יכול במקצתן תלמוד לומר בהם הא כיצד כאן בלח כאן ביבש אמר רבא הני זבוגי דמחוזא כי שלדן קיימת טמאין ואמר ריש לקיש ששרץ שנשרף ושלדו קיימת טמא מיתבי * הנמצא שרץ שרוף על גבי הזיתים וכן מטמאת המהורא טהורין שכל הטמאות כשעת מציאתן א"ר זורא לא קשיא הא ככולן הא במקצתן דתניא אמר רבי יצחק בר' ביסנא משום ר"ש בן יוחי בהם יכול ככולן ת"ל מהם אי מהם יכול במקצתן ת"ל בהם הא כיצד כאן בשרוף כאן בשאינו שרוף: מטמאין לחין: זב דכתיב * רר בשרו כימו ויעו ורוקו דכתיב * כי ירוק הזב כעין רוק שרץ * במותם אמר רחמנא כעין מיתה שכבת זרע * הראויה להזריע נבלה דכתיב * כי ימות כעין מיתה: אם יכולין להשרות: בעי רבי ירמיה תחילתו וסופו כפושטין או דלמא תחילתו אף על פי שאין סופו ת"ש רשב"ג אומר צריבין שיהו פושטין מעת לעת: רבי יוסי אומר בשר המת כו': אמר שמואל טהור מלטמא בכזית אבל מטמא טומאת רב תניא נמי הכי רבי יוסי אומר בשר המת שביש ואין יכול לשרות ולחזור כמות שהיה טהור מלטמא בכזית אבל מטמא טומאת רב: **בתני' *** השרץ שנמצא במבוי מטמא למפרע עד שיאמר בדקתי את המבוי הזה ולא היה בו שרץ או עד שעת כבוד וכן כרתם שנמצא בחלוק מטמא למפרע עד שיאמר בדקתי את החלוק הזה ולא היה בו כרתם או עד שעת הכבוש ומטמא בין לה בין יבש ר"ש אומר * היבש מטמא למפרע והלח אינו מטמא אלא עד שעת * שיהא יכול לחזור ולהיות לח: **גב' איבעיא להו** עד שעת כבוד חזקתו ברוק או דלמא חזקתו מתכבד ומאי נפקא מינה דאמר כביד ולא בדיק אי אמרת חזקתו ברוק הא לא בדיק וטהרות דמקמי כיבוד נמי טמאו ולי אמרת כו: א'.

יכולין להשרות: בעי רבי ירמיה תחילתו וסופו כפושטין או דלמא תחילתו אף על פי שאין סופו ת"ש רשב"ג אומר צריבין שיהו פושטין מעת לעת: רבי יוסי אומר בשר המת כו': אמר שמואל טהור מלטמא בכזית אבל מטמא טומאת רב תניא נמי הכי רבי יוסי אומר בשר המת שביש ואין יכול לשרות ולחזור כמות שהיה טהור מלטמא בכזית אבל מטמא טומאת רב: **בתני' *** השרץ שנמצא במבוי מטמא למפרע עד שיאמר בדקתי את המבוי הזה ולא היה בו שרץ או עד שעת כבוד וכן כרתם שנמצא בחלוק מטמא למפרע עד שיאמר בדקתי את החלוק הזה ולא היה בו כרתם או עד שעת הכבוש ומטמא בין לה בין יבש ר"ש אומר * היבש מטמא למפרע והלח אינו מטמא אלא עד שעת * שיהא יכול לחזור ולהיות לח: **גב' איבעיא להו** עד שעת כבוד חזקתו ברוק או דלמא חזקתו מתכבד ומאי נפקא מינה דאמר כביד ולא בדיק אי אמרת חזקתו ברוק הא לא בדיק וטהרות דמקמי כיבוד נמי טמאו ולי אמרת כו: א'.